

Ekonomisk prognos 2022

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Ekonomisk utveckling under året.....	4
Budgetavvikelse per verksamhetsområde (exkl. statsbidrag flyktingar)	4
Budgetavvikelse	4
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget	5
Arbetsmarknads- och socialnämnden	5
Verksamhetsområde Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd	6
Verksamhetsområde Individ och familj	8
Verksamhetsområde Boende, tillsyn och service	10
Verksamhetsområde Stab och förvaltningsövergripande kostnader.....	11
Statsbidrag flyktingar.....	12
Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin	12
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram	13
Särskild fråga från kommunstyrelsen	14
Resultaträkning.....	15

Bilagor

Bilaga 1: Effekter av renodling av ekonomisk uppföljning kopplad till tidigare hemlöshetsram

Sammanfattning

Ekonomisk prognos 2022 är årets första uppföljningsrapport och omfattar nämndens bedömning av den ekonomiska utvecklingen och prognostiserat ekonomiskt utfall för året. Rapporten utgör också underlag för kommunstyrelsens rapportering till kommunfullmäktige av den ekonomiska utvecklingen för staden.

För 2022 har kommunfullmäktige tilldelat arbetsmarknads- och socialnämnden två kommunbidragsramar: en ram för nämndens verksamheter, inklusive hemlöshet och ekonomiskt bistånd, på totalt 3 770 miljoner kronor samt en intäktsram för statsbidrag flyktingar på -60 miljoner kronor, för vilken nämnden är befriad från ansvar för ekonomiskt resultat. Nämnden har också tilldelats en investeringsram som uppgår till 10 miljoner kronor.

Genom arbetsmarknads- och socialnämndens beslut om nämndsbudget 2022 i januari fördelades tilldelat kommunbidrag mellan nämndens verksamhetsområden: *Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd, Individ och familj, Boende, tillsyn och service* samt *Stab och förvaltningsövergripande kostnader*.

Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisar ett resultat för perioden januari–april på +35 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av att en budgeterad reserv på 89 miljoner kronor inom verksamhetsområde *Stab och förvaltningsövergripande kostnader* fördelats över hela året, men ännu inte förbrukats.

För hela 2022 prognostiseras ett sammantaget överskott för arbetsmarknads- och socialnämnden på 50 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,3 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet förklaras huvudsakligen av att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd blir lägre än budgeterat, lägre kostnader för externa boendeplatser för hemlösa samt att den centrala reserven inte kommer att nyttjas fullt ut. Prognosen är förknippad med stor osäkerhet till följd av svårigheten att bedöma utvecklingen av omvärlds- och säkerhetsläget i Europa och de effekter det får på svensk ekonomi och arbetsmarknad.

För statsbidrag flyktingar redovisas ett resultat för perioden januari–april på -1 miljon kronor, till följd av att intäkterna för perioden blivit lägre än budgeterat. För hela 2022 prognostiseras ett budgetunderskott på 2,8 miljoner kronor, vilket förklaras av att antalet kommunmottagna flyktingar i Malmö 2022 bedöms bli färre än budgeterat.

Nämnden prognostiserar förbruka hela den tilldelade investeringsramen för 2022.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse per verksamhetsområde (exkl. statsbidrag flyktingar)

VERKSAMHETSOMRÅDE (Tkr)	Kommunbidrag	Prognos budgetavvikelse
Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd (AMA EBB)	1 572 168	13 000
Individ- och familjeomsorg (IFO)	1 530 439	-27 500
Boende, tillsyn och service (BTS)	417 092	19 900
Stab och förvaltningsövergripande kostnader (Stab o öv)	250 045	44 600
SUMMA	3 769 744	50 000

Budgetavvikelse

Driftbudget

ARBETSMARKNADS- & SOCIALNÄMNDEN (Tkr)	Utfall jan-april	Prognos helår
Nettokostnad	-1 224 352	-3 719 744
Kommunbidrag	1 259 337	3 769 744
Resultat (budgetavvikelse)	34 985	50 000

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar

Merkostnader arbetsmarknadsanställningar (AMA EBB)	-100 500
Nettokostnader utbetalt ekonomiskt bistånd (AMA EBB)	95 000
Insatser institution, familjehem, öppenvård - egen och extern regi (IFO)	-65 600
Överskott myndighetsfunktion och ledning socialtjänst (IFO)	17 900
Hemlöshet - boendekostnader (BTS)	37 300
Överskott central reserv (Stab o öv.)	66 000
Övriga avvikelser (samtliga verksamhetsområden)	-100
Summa budgetavvikelser	50 000

STATSBIDRAG FLYKTINGAR (Tkr)	Utfall jan-april	Prognos helår
Intäkter	18 856	57 200
Kommunbidrag	-20 000	-60 000
Resultat	-1 144	-2 800

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Inventarier och lokalanpassningar (bl. a. säkerhets- och brandskyddssystem)	10 000	10 000	0

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

För 2022 har kommunfullmäktige tilldelat arbetsmarknads- och socialnämnden två kommunbidragsramar: en ram för nämndens verksamheter, inklusive hemlöshet och ekonomiskt bistånd, på totalt 3 770 miljoner kronor samt en intäktsram för statsbidrag flyktingar på -60 miljoner kronor, för vilken nämnden är befriad från ansvar för ekonomiskt resultat. Nämnden har också tilldelats en investeringsram som uppgår till 10 miljoner kronor.

Nämndens ram på 3 770 miljoner kronor innebär en ökning med 127 miljoner kronor eller 3,5 procent i förhållande till nämndens slutliga kommunbidrag 2021, inklusive tilläggsbudget.

I denna rapport analyseras nämndens ekonomiska resultat för perioden januari–april och prognostiserade resultat för helåret 2022 samt orsakerna till eventuella budgetavvikelser. Analysen av avvikelse i förhållande till driftbudget utgår från de två kommunbidragsramarna: arbetsmarknads- och socialnämnden respektive statsbidrag flyktingar.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Genom arbetsmarknads- och socialnämndens beslut om nämndsbudget 2022 i januari fördelades tilldelat kommunbidrag mellan nämndens verksamhetsområden: *Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd, Individ och familj, Boende, tillsyn och service* samt *Stab och förvaltningsövergripande kostnader*. Analysen av nämndens avvikelse i förhållande till driftbudget utgår från dessa fyra verksamhetsområden.

I årets nämndsbudget utökades verksamhetsområdenas kommunbidrag med uppräknade kostnadsökningar avseende löner och övriga kostnader. Dessutom förstärktes budgeten för utbetalningar av ekonomiskt bistånd med 50 miljoner kronor och budgeten för individ- och familjeomsorgen med 20 miljoner kronor. Hos verksamhetsområde *Stab och förvaltningsövergripande kostnader* placerades en reserv på totalt 89 miljoner kronor, varav 50 miljoner kronor avser reserv för merkostnader för arbetsmarknadsanställningar och 14 miljoner kronor avser reserv för löneöversyn och eventuella andra ökade lönekostnader.

I nämndsbudgeten gjordes också vissa omfördelningar av kostnader och kommunbidrag i syfte att öka jämförbarheten mellan verksamheter och tydligheten i fördelningen av ekonomiskt ansvar. Dels gjordes en omfördelning av kostnader och kommunbidrag till verksamheterna avseende overhead-kostnader och kostnader för gemensamma lokaler som tidigare hanterats centralt. Dessutom gjordes en omfördelning av kommunbidrag och kostnader för vissa verksamheter som tidigare redovisats inom den avvecklade särskilda ramen för hemlöshetskostnader. Omfördelningen syftade till att säkerställa att verksamhetsansvar och budgetansvar hänger samman inom respektive verksamhetsområde. Bland annat konstaterades att kostnader för placeringar i stödboende för barn och unga 16–20 år hör hemma inom *Individ- och familjeomsorg*. Effekten av denna förändring på uppföljning och statistik redovisas i bilaga till denna rapport.

Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisar ett resultat för perioden januari–april på +35 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av att den budgeterade reserven på 89 miljoner kronor inom verksamhetsområde *Stab och förvaltningsövergripande kostnader* fördelats över hela året, men ännu inte förbrukats. Periodavvikelsen förklaras närmare under respektive verksamhetsområde nedan.

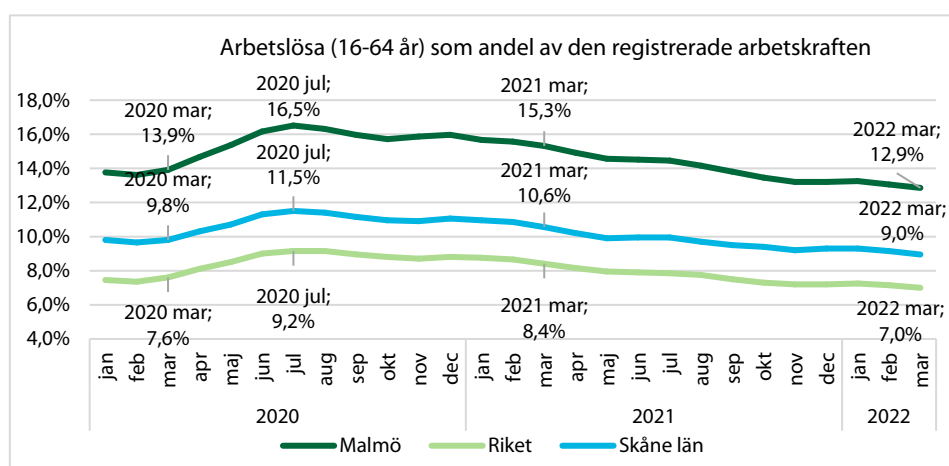
För hela 2022 prognostiseras ett sammanlagt överskott för arbetsmarknads- och socialnämnden på 50 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,3 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet förklaras huvudsakligen av att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd blir lägre än budgeterat, lägre kostnader för externa boendeplatser för hemlösa samt att den centrala reserven inte kommer att nyttjas fullt ut. Prognosen är förknippad med stor osäkerhet till följd av svårigheten att bedöma utvecklingen av omvärlds- och säkerhetsläget i Europa och de effekter det får på svensk ekonomi och arbetsmarknad.

De prognostiserade avvikelserna förklaras nedan per verksamhetsområde. Med anledning av vissa obalanser föreslås nämnden besluta om en omfördelning av kommunbidrag mellan verksamhetsområden, bland annat från den centrala reserven, i samband med beslut om *Ekonomisk prognos*.

Viktiga händelser som påverkar nämndens verksamheter och ekonomi

Utvecklingen av nämndens verksamheter och ekonomi är tätt förknippad med samhällsutvecklingen, händelser i staden samt utvecklingen av konjunktur och arbetsmarknad. En djupare uppföljning av verksamheterna utifrån grunduppdraget samt kommunfullmäktiges mål och uppdrag kommer i *Delårsrapport 2022* i september. Några händelser hittills i år är dock viktiga att lyfta fram redan nu som bakgrund till prognosen och för att de påverkar verksamhetens utveckling och möjligheter till effektivisering och fortsatta kostnadsminskningar.

Den ekonomiska nedgången som skedde under 2020 vände snabbt under 2021 och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) beskriver en fortsatt återhämtning i den svenska ekonomin under 2022 i sin senaste Ekonomirapport (*Ekonomirapporten, maj 2022 – om kommunernas och regionernas ekonomi*). Tillväxten märks bland annat på arbetsmarknaden och arbetslösheten har minskat successivt sedan andra halvåret 2020. Diagrammet nedan visar utvecklingen av arbetslösheten för Malmö, Skåne län och riket som helhet från januari 2020 till och med mars 2022.

Långtidsarbetslösheten och gapet mellan Malmös näringslivsstruktur och arbetslösas kvalifikationer är fortsatta utmaningar i Malmö som kräver ett fortsatt aktivt arbete med utbildning och arbetsmarknadsinsatser. Verksamhetens insatser följs upp och beskrivs närmare i delårsrapporten i september.

Enligt SKR bedöms den svenska BNP-tillväxten dämpas under året till följd av situationen i omvärlden. Fortsatta effekter av pandemin samt Rysslands invasion av Ukraina bidrar till den senaste tidens prisutveckling på el, bränsle och råvaror vilket medfört en hög inflation under årets första tertial. Det driver på kostnadsutvecklingen i verksamheterna både i år och kommande år.

Rysslands invasion av Ukraina har lett till stort humanitärt lidande samt ett globalt förändrat säkerhetspolitiskt läge. Många har flytt Ukraina, men det råder fortfarande stor osäkerhet kring hur stort antal som kommer till Sverige. Migrationsverket har huvudansvaret för flyktningmottagandet i Sverige. Kommunerna i landet och så även Malmö stad, genom arbetsmarknads- och socialnämnden, hjälper till med att hitta tillfälliga boendelösningar, så kallade evakueringsplatser. Delar av arbetsmarknads- och socialförvaltningen arbetar med att planera och hantera flyktningmottagandet samt med att skapa beredskap för att det kan komma fler skyddsbehövande till Malmö. Verksamhetens arbete beskrivs mer utförligt under rubriken *Särskild fråga från kommunstyrelsen* nedan.

Verksamhetsområde Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområde *Arbetsmarknad- och ekonomiskt bistånd* är nämndens största med en budget för 2022 som uppgår till knappt 1,6 miljarder kronor eller 42 procent av nämndens totala kommunbidrag. Utvecklingen av ekonomin inom verksamhetsområdet är tätt förknippad med samhällsutvecklingen, särskilt avseende konjunktur och arbetsmarknad.

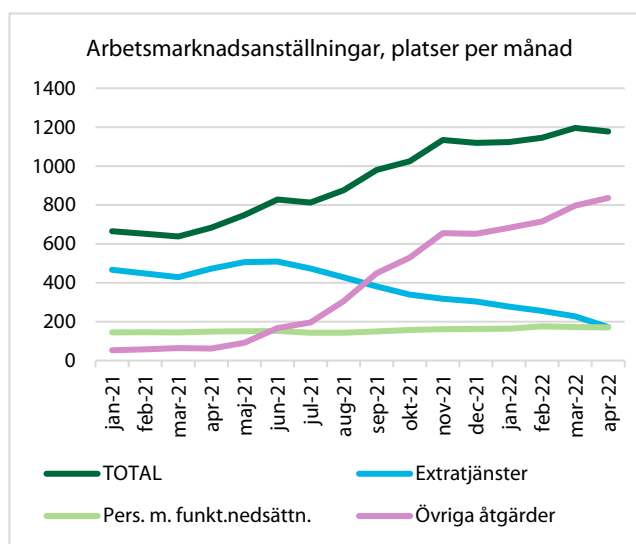
Verksamhetsområdet redovisar ett mindre underskott för perioden januari–april på -0,5 miljoner kronor, vilket främst beror på merkostnader för arbetsmarknadsanställningar under våren på 29 miljoner kronor. Underskottet avseende arbetsmarknadsanställningar reduceras av överskott för utbetalningar av ekonomiskt bistånd på 15 miljoner kronor samt överskott avseende bland annat statlig ersättning för sjuklönekostnader till och med mars samt tillfälligt vakanta tjänster.

För helåret prognostiseras ett sammanlagt överskott på 13 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,8 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet förklaras huvudsakligen av ett bedömt överskott avseende utbetalt ekonomiskt bistånd, som kompenserar det underskott som prognostiseras för arbetsmarknadsanställningar. Dessa avvikelser förklaras närmare nedan. Överskotten avseende myndighetsfunktion, handläggare och övriga kostnader inom avdelningarna för arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd och boende som uppstått till och med april beräknas öka, bland annat till följd av försenade rekryteringar eller tjänstledigheter och sjukskrivningar som inte ersätts med vikarier.

Arbetsmarknadsinsatser

Utfallet för perioden januari–april uppgår till -29 miljoner kronor och förklaras främst av merkostnader för arbetsmarknadsanställningar. Totalt prognostiseras ett underskott för hela 2022 på drygt 100 miljoner kronor för nämndens arbetsmarknadsinsatser. Underskottet är helt hänförligt till merkostnader för arbetsmarknadsanställningar.

Arbetsförmedlingens stopp för extratjänster från och med 2022 leder till att en allt större andel av de 1 500 arbetsmarknadsanställningarna enligt kommunfullmäktiges målsättning blir i en annan anställningsform. Detta fortsätter påverka nämndens kostnader för arbetsmarknadsinsatser under 2022 då det är stor skillnad i storleken på lönestöd från Arbetsförmedlingen för andra typer av anställningar. För *extratjänster* täcker lönestödet hela lönekostnaden för den enskilde, medan det för andra typer av arbetsmarknadsanställningar (till exempel *utvecklingsanställningar, offentligt skyddade anställningar, nystartsjobb och introduktionsjobb*) endast täcker 20–80 procent av lönekostnaden.

För att kunna finansiera de merkostnader som uppstår till följd av förändringarna hos Arbetsförmedlingen arbetar verksamheten med hur de framtagna platserna i staden används och vilka anställningsformer som tillämpas.

Prognosbedömningen utgår från att det genomsnittliga antalet pågående anställningar per månad uppgår till mellan 1 100 och 1 200, vilket bedöms generera en merkostnad på ungefär 100 miljoner kronor. Delar av merkostnaden kan finansieras genom avsatta medel inom den centrala reserven.

Arbetsmarknadsanställningar är fortsatt ett viktigt verktyg för förankring på arbetsmarknaden för nämndens målgrupper, och för att exempelvis kunna anordna platser inom satsningar såsom det nya uppdraget via Arbetsförmedlingen om jobb för ungdomar. Den gynnsamma utvecklingen på arbetsmarknaden ger också goda förutsättningar till ett reguljärt arbete.

Utbetalt ekonomiskt bistånd

Budgeten för utbetalt ekonomiskt bistånd omfattar kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd och intäkter i form av återbetalningar av bistånd samt kostnadsersättningar för bistånd från exempelvis Migrationsverket. För perioden januari–april redovisas ett överskott i förhållande till budget på 15 miljoner kronor till följd av att utbetalningarna blivit lägre än budgeterat i mars och april. Totalt prognostiseras en nettokostnad på 913 miljoner kronor för 2022, vilket medför ett överskott i förhållande till budget på 95 miljoner kronor. Nettokostnaderna förväntas därmed minska med 10 procent jämfört med 2021 och drygt 18 procent jämfört med 2020.

Antalet hushåll ökade något i mars men minskade igen i april och bedömningen är att den minskande trenden håller i sig året ut, om än med viss variation per månad. Till exempel bedöms antalet hushåll, liksom tidigare år, öka under sommaren då unga vuxna som avslutat gymnasieskolan betraktas som egna hushåll (istället för att ingå i sina föräldrars) och studenter som saknar inkomst från CSN söker försörjningsstöd i avvaktan på löneinkomster från arbete. Under hösten när bland annat utbildningar sätter igång igen minskar vanligen antalet hushåll. För helåret prognostiseras ett genomsnitt på knappt 7 500 hushåll per månad, att jämföra med snittet på cirka 8 900 hushåll per månad under 2021.

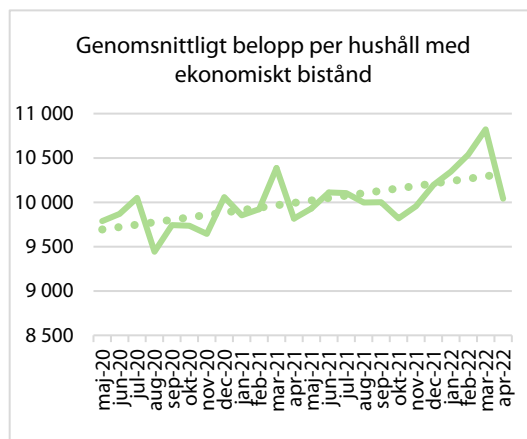
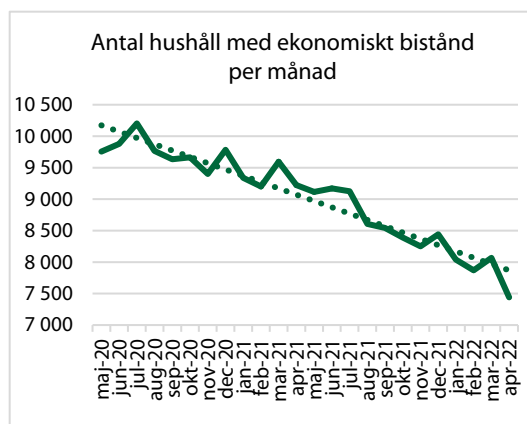
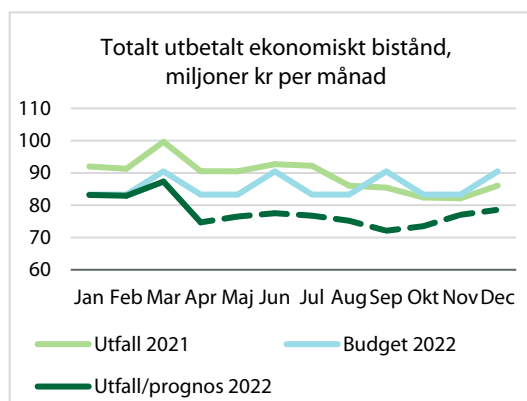
Kostnaderna per hushåll följer samma trend som antalet hushåll, med en ökning i mars månad och minskning i april. Bedömningen är att genomsnittet per månad för hela 2022 ökar med 4 procent i förhållande till 2021 års genomsnitt. Ökade elkostnader har störst påverkan på kostnaderna per hushåll, men även generella prisökningar på exempelvis hemförsäkring och livsmedel bedöms bidra till att öka kostnaderna till följd av att riksnormen inte räknats upp i paritet med prisutvecklingen. Det ökar risken för att utbetalt försörjningsstöd inte räcker till hushållens utgifter och att ansökningar om tillfälliga tillägg ökar. En ökning av bostadsbidraget för barnfamiljer under andra halvåret 2022 bedöms ha en dämpande effekt på kostnadsutvecklingen.

Verksamhetsområde Individ och familj

Verksamhetsområdet *Individ och familj* är nämndens näst största med totalt drygt 1,5 miljarder eller 41 procent av nämndens kommunbidrag. Utvecklingen av ekonomin inom verksamhetsområdet påverkas av händelser i staden, såsom upploppen under påsken eller polisens fortsatta satsningar mot gängkriminalitet. Arbetet har också påverkats av den desinformationskampanj om svensk socialtjänst som fick stor spridning i sociala medier i början av året.

Mer uppföljning av arbetet med trygg och säker arbetsplats kommer i delårsrapporten i september.

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott för perioden januari–april på knappt 19 miljoner kronor, vilket främst beror på att kostnader för externt köpt vård överstiger budgeterad nivå med drygt 28

miljoner kronor. Underskottet för externt köpt vård reduceras av överskott avseende verksamhet i egen regi och placeringar av ensamkommande barn.

För hela 2022 prognostiseras ett underskott på drygt 47 miljoner kronor, exklusive prognos för ökat flyktningmottagande från Ukraina (se nästa stycke), vilket motsvarar 3,1 procent av tilldelat kommunbidrag. Underskottet förklaras huvudsakligen av att vårdkostnaderna blivit högre än budgeterat, särskilt för externt köpt vård där nettokostnaderna bedöms uppgå till samma nivå som 2021.

En förklaring till underskottet är också att verksamhetsområdet övertagit kostnader från verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service* för placeringar i arbetskooperativ och korttidsboende. I samband med nämndens beslut om *Ekonomisk prognos* föreslås att 27 miljoner kronor i kommunbidrag överförs från verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service* till *Individ och familj* för att finansiera dessa kostnader. Inom *Boende, tillsyn och service* syns motsvarande budgetöverskott för externa placeringar.

Inom verksamhetsområdet finns också verksamhet för ensamkommande barn som påverkas av ett ökat mottagande av flyktingar från Ukraina. En organisation är under uppbyggnad inom verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service*, men för tillfället ingår förväntade intäkter för fler ensamkommande barn i prognosen för *Individ- och familjeomsorg*. Totalt bedöms de ökade intäkterna leda till ett nettoöverskott på 20 miljoner kronor inom verksamhetsområdet. Vissa kostnader som ska finansieras av dessa intäkter finns inom *Boende, tillsyn och service*. Inför *Delårsrapport 2022* kommer uppföljningen anpassas för att skapa en mer sammanhängande bild av flyktningmottagandet.

Placeringar i familjehem och jourhem

Behovet av familjehemsplaceringar av barn och unga är fortsatt högt under 2022. Familjehemsvård ska i första hand eftersträvas i släktinghem och i av förvaltningen rekryterade familjehem. Vid bristsituationer anlitas så kallade konsulentstödda familjehem. Barn och unga kan också tillfälligt placeras i jourhem i väntan på en mer varaktig familjehemsplacering.

Sammantaget prognostiseras ett mindre överskott för familjehemsplaceringarna på 1 miljon kronor för 2022. Antalet vårddyggn beräknas blir fler än budgeterat men kostnaden per vårddyggn blir något lägre till följd av att antalet dygn i dyrare konsulentstödda familjehem blir lägre än förväntat samt att snittkostnaden för övriga familjehem blir lägre än budgeterat.

Institutionsvård för barn, unga och vuxna

För institutionsplaceringar av barn, unga och vuxna prognostiseras ett underskott på knappt 62 miljoner kronor. Underskottet förklaras framför allt av ett underskott avseende externa placeringar på drygt 61 miljoner kronor. Nytt från och med 2022 är att placeringar i *stödboende för barn och unga 16–20 år* överförs från *Boende, tillsyn och service* i samband med inventeringen av innehållet i den tidigare hemlöshetsramen. I underskottet för externa placeringar ingår också 27 miljoner kronor avseende placeringskostnader som övertagits från *Boende, tillsyn och service* (BTS) och som verksamheten kommer att få finansiering för genom omfördelning från BTS.

Underskottet avseende externa placeringar förklaras till stor del av att antalet vårddyggn överstiger budgeterad nivå med totalt drygt 15 procent, men också att kostnaden per vårddyggn för vissa placeringsformer blivit högre än budgeterat. Den största prognostiserade avvikelsen i vårddyggn avser externa HVB och institutioner, men även för SiS-placeringar är avvikelsen betydande. För SiS-placeringarna är det också flera pågående placeringar som inte omfattas av de rabatterade avgifter som gäller under 2022, vilket leder till väsentligt högre kostnader än budgeterat.

Insatser i öppenvård

För insatser i öppenvård prognostiseras ett underskott på totalt drygt 4 miljoner kronor. Av underskottet är drygt 7 miljoner kronor hänförligt till externt köpt öppenvård, framför allt för vuxna, medan nämndens egen verksamhet prognostiserar ett överskott på knappt 3 miljoner kronor. Värt att notera är att prognostiserade kostnader för extern öppenvård 2022 innebär en minskning i förhållande till föregående

år med 13 procent.

Inom verksamheten pågår fortfarande en satsning för att öka insatserna i egen regi, särskilt för barn och unga, och därmed minska köp av vård från externa aktörer ytterligare. Flera öppenvårdsverksamheter startade upp under 2021 (till exempel *Strukturerad öppenvård i Malmö (SÖM)*, *Lyftet* och *hemmabaserad familjebehandling*). Under 2022 startar ytterligare verksamheter såsom *Flexet* som ska bedriva behandling och coachning för ungdomar i åldrarna 12–18 år med ett normbrytande beteende eller begynnande normbrytande beteende, begynnande kriminalitet eller psykisk ohälsa i kombination med omsorgsbrist/bristande föräldraförmåga. På längre sikt väntas nya verksamheter leda till minskade köp av extern öppenvård men också av extern institutionsvård för barn och unga. Effekterna på extern öppenvård uppgår ännu inte till den nivå som budgeterats, även om de faktiska kostnaderna för extern öppenvård prognostiseras minska jämfört med föregående år.

Placeringar av ensamkommande barn

Verksamhetens prognos präglas av en stor osäkerhet till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Bedömningen av årets kostnader och intäkter utgår från huvudscenariot i Migrationsverkets senaste tillgängliga prognos över mottagandet, med verksamhetens bedömning av hur stor andel av det totala nationella mottagandet som påverkar Malmö stad och arbetsmarknads- och socialnämnden. Delar av dessa konsekvenser påverkar verksamhetsområde *Individ och familj* och delar påverkar verksamhetsområde *Boende, tillsyn och service*. En sammanhållen beskrivning av hur nämnden arbetar med mottagandet av flyktingar från Ukraina finns under rubriken *Särskild fråga från kommunstyrelsen* nedan.

I nuläget ingår samtliga intäkter avseende ökat mottagande av ensamkommande barn i prognosen för verksamhetsområde *Individ och familj*. Det innebär att verksamheten prognostiserar en nettointäkt på totalt 20 miljoner kronor, varav drygt 18 miljoner kronor avser ökat mottagande till följd av invasionen av Ukraina och knappt 2 miljoner kronor avser befintlig verksamhet för mottagande av ensamkommande barn. Att det uppstår ett större överskott avseende mottagandet från Ukraina beror bland annat på att många ensamkommande barn från Ukraina förväntas placeras i släktinghem med låg kostnad för verksamheten, medan ersättningen från Migrationsverket är ett fast belopp per barn och dygn.

Verksamhetsområde Boende, tillsyn och service

Verksamhetsområdet *Boende, tillsyn och service* har en total budget 2022 på 417 miljoner kronor eller 11 procent av nämndens kommunbidrag. För 2022 prognostiseras ett budgetöverskott på 34 miljoner kronor, exklusive prognos för ökat flyktingmottagande från Ukraina (se rubrik *Flyktingmottagande* nedan), vilket motsvarar drygt 8 procent av tilldelat kommunbidrag. Överskottet förklaras framför allt av att kostnader för placeringar i arbetskooperativ och korttidsboende på totalt 27 miljoner kronor överförts till verksamhetsområde *Individ- och familjeomsorg*, medan budget finns kvar hos *Boende, tillsyn och service*. Nämnden fattar beslut om omfördelning av kommunbidrag mellan verksamhetsområdena i samband med beslut om *Ekonomisk prognos*.

För perioden januari–april redovisas ett överskott på 16 miljoner kronor, som främst består av överskott för de kostnader som övergått till *Individ och familj*, överskott avseende boende för hemlösa i egen regi samt statlig ersättning för evakueringsplatser för flyktingar från Ukraina.

Flyktingmottagande

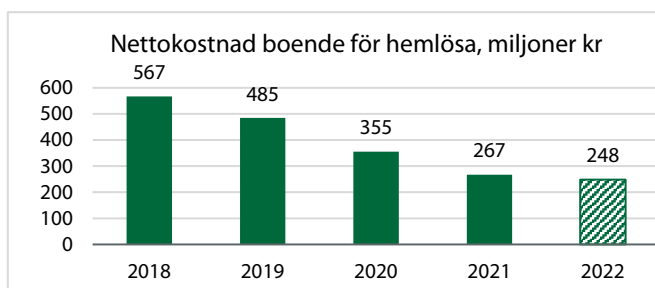
Inom verksamhetsområdet pågår uppbyggnad av en organisation för hantering av ökat mottagande av flyktingar från Ukraina, såväl avseende evakuerings- och anvisningsplatser som utredning och placering av ensamkommande barn. För tillfället ingår förväntade intäkter för ett ökat antal ensamkommande barn i prognosen för verksamhetsområde *Individ och familj*, medan kostnader för utökning av handläggare/utredare samt fler boenden finns inom *Boende, tillsyn och service*. Inför *Delårsrapport 2022* kommer uppföljningen anpassas för att skapa en mer sammanhängande bild av flyktingmottagandet. I nuläget bedöms nettokostnaderna inom *Boende, tillsyn och service* till knappt 14 miljoner kronor under 2022 för ökat mottagande från Ukraina medan befintlig verksamhet för flyktingmottagande prognostiserar ett mindre överskott på knappt en halv miljon kronor.

Som beskrivits under avsnittet om ensamkommande barn under *Individ och familj* ovan är prognosen förknippad med en stor osäkerhet och utgår från Migrationsverkets senaste huvudscenario. En sammanhållen beskrivning av hur nämnden arbetar med mottagandet av flyktingar från Ukraina finns under rubriken *Särskild fråga från kommunstyrelsen* nedan.

Hemlöshet

I nämndsbudgeten gjordes en omfördelning av kommunbidrag och kostnader för bland annat placeringar i stödboende för barn och unga 16–20 år, som tidigare redovisats som kostnader för hemlöshet. Omfördelningen syftade till att säkerställa att verksamhetsansvar och budgetansvar hänger samman inom respektive verksamhetsområde, men också att förtydliga uppföljningen av kostnader för hemlöshet. Effekten av denna förändring på uppföljning och statistik redovisas i bilaga till denna rapport. Här i rapporten redovisas kostnader för hemlöshet så som de avgränsas från och med 2022.

Kostnaderna för boende för hemlösa fortsätter att minska även under 2022, och för helåret prognostiseras ett överskott på drygt 37 miljoner kronor. Av överskottet avser 27 miljoner kronor kostnader som övergått till *Individ och familj*. Diagrammet visar kostnadsutvecklingen för boende för hemlösa de senaste fem åren.

Överförmyndarenheten

För överförmyndarenheten prognostiseras ett underskott på knappt 2 miljoner kronor till följd av högre personalkostnader än budgeterat. Verksamheten har länge legat efter med granskningen av inkomna årsräkningar från ställföreträdare, men har nu slutfört rekryteringar av tidigare vakanta tjänster och förstärkt verksamheten ytterligare. Verksamheten fortsätter också att arbeta aktivt med att främja en god arbetsmiljö och utveckla arbetet på enheten.

Verksamhetsområde Stab och förvaltningsövergripande kostnader

Verksamhetsområde *Stab och förvaltningsövergripande kostnader* är nämndens minsta med en budget på 250 miljoner kronor eller drygt 6 procent av nämndens kommunbidrag. Av verksamhetens budget utgör 89 miljoner kronor en reserv som avsattes i nämndsbudgeten för vissa osäkra poster.

För perioden januari–april redovisas ett överskott på knappt 38 miljoner kronor, vilket huvudsakligen förklaras av att medel avsatta inom den centrala reserven ligger jämnt fördelade över året och ännu inte förbrukats.

För helåret prognostiseras ett överskott på totalt knappt 45 miljoner kronor. Av de 89 miljoner kronor som avsatts i centrala reserven beräknas drygt 11 miljoner kronor tas i anspråk för löneöversyn och avtalsfunktion inom verksamhetsområde *Individ och familj*. Avtalsfunktionen syftar till ökad resurseffektivitet genom ökad kontroll av avtal för externt köpt vård. 50 miljoner av reserven lämnas som överskott för att finansiera merkostnader för arbetsmarknadsanställningar.

Den totala prognosen på verksamhetsområdet har justerats ner med drygt 26 miljoner kronor för att spegla den osäkerhet som råder för nämndens totala prognos. Verksamhetsområdenas prognoser avseende bland annat ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsanställningar, externt köpt vård och flyktingmottagande är förknippade med stor osäkerhet och stora risker för snabba förändringar. Utfallet kommer att följas noggrant under året och prognoserna uppdateras löpande, med en djupare uppföljning i *Delårsrapport 2022* i september.

Statsbidrag flyktingar

För statsbidrag flyktingar redovisas ett resultat för perioden januari–april på -1 miljon kronor, till följd av att intäkterna för perioden blivit lägre än budgeterat. För hela 2022 prognostiseras ett budgetunderskott på 2,8 miljoner kronor.

Intäkterna inom denna budget avser huvudsakligen schablonersättning för kommunmottagna flyktingar som utbetalas till kommunen per mottagen individ. En flykting räknas som kommunmottagen om hen fått uppehållstillstånd samt anvisats till kommunen av Migrationsverket eller bosatt sig i kommunen på egen hand. Enligt gällande regelverk betalas ersättningen ut från Migrationsverket under 24 månader, från och med den månad då flyktingen mottagits i kommunen. Om en flykting under denna 24-månaders-period väljer att flytta till en annan kommun följer ersättningen från Migrationsverket för kvarvarande månader med till den nya boendekommunen. Intäkterna från schablonersättningen 2022 beror därmed på hur stort antal personer som mottagits under åren 2020 till 2022 och hur ut- respektive inflyttningen i Malmö sett ut för dessa grupper.

För de personer som kommunmottagits 2020 beräknas ersättningen 2022 bli lägre än budgeterat, till följd av att fler flyttat till andra kommuner än vad som antagits i budgeten. För mottagna 2021 väntas ersättningen i år hamna på budgeterad nivå. Antalet mottagna under 2022 är svårbedömt, men utfallet hittills tyder på att det blir något färre än budgeterat vilket leder till en lägre ersättning än budgeterat för denna grupp.

Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin

Belopp i tkr	Orsak	Utfall jan-apr	Prognos maj-dec	Prognos helår
ÖKADE INTÄKTER	Statlig ersättning för sjuklönekostnader	10 885	0	10 885
MINSKADE INTÄKTER				
ÖKADE KOSTNADER	Ökade vikariekostnader samt OB/övertid	-2 316	0	-2 316
	Ökade sjuklönekostnader, utöver "normal" nivå	-3 500	0	-3 500
	Övriga nettokostnader	-1 177	0	-1 177
MINSKADE KOSTNADER				
NETTO	Samtliga	3 892	0	3 892

Coronapandemins effekter på nämndens verksamhet och ekonomi börjar avta under 2022. För perioden januari-april uppgår den totala effekten till knappt +4 miljoner kronor.

Nämnden har fått statlig ersättning för sjuklönekostnader under våren 2022 på drygt 10 miljoner kronor, varav knappt 2 miljoner kronor avser december 2021. Bedömningen av sjuklönekostnader utöver "normal" nivå utgår från hur stor andel av totala sjuklönekostnader 2020 och 2021 som bedömts bero på coronapandemin. Beloppet i tabellen motsvarar cirka 20-25 procent av nämndens totala sjuklönekostnader (dag 2-14) för perioden. Tillsammans med ökade vikariekostnader och kostnader för OB/övertid på drygt 2 miljoner kronor uppgår den beräknade totala kostnadseffekten för personal till knappt 6 miljoner kronor för januari-april.

Prognosen för resterande del av året är svårbedömd och lämnas därför tom i tabellen. Sannolikt kommer det finnas en fortsatt effekt på korttidsfrånvaro och vikariebehov, men endast i vissa verksamheter. Effekterna bedöms fortsätta vara små i jämförelse med tidigare år.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Nämnden har för 2022 tilldelats en investeringsram om totalt 10 miljoner kronor. Investeringsutgifterna avser främst inköp av inventarier samt kostnader för ombyggnader och uppdateringar av säkerhets- och brandskyddssystem i verksamheternas lokaler.

Tidigare år har nämndens investeringsnivå legat på omkring 4–6 miljoner kronor årligen, trots en beviljad ram på 10 miljoner kronor. Orsaken till att utfallet blivit lägre än planerat har varit att flera större lokalprojekt blivit försenade.

Under 2022 kommer en större flytt av verksamheter som bland annat bedriver arbetsmarknadsinsatser och arbetsmarknadsutbildningar att genomföras. Dessutom ska verksamhet flytta från den lokal som under 2021 sagts upp av fastighetsägaren för tidigt frånträde¹, vilket kräver anpassning av de lokaler som ska ta emot nya målgrupper. Flytten påverkar två lokaler, vilket medför ökade investeringskostnader jämfört med tidigare år. Under året kommer också en större omlokalisering av nämndens socialtjänstkontor genomföras till följd av den omorganisering av verksamheten som genomfördes under 2020 och 2021. Denna flytt innebär också vissa mindre investeringsbehov.

Sammantaget medför detta att nämnden under 2022 beräknas nyttja hela sin investeringsram i år.

---

¹ Under hösten 2021 antog nämnden en överenskommelse med fastighetsägaren om tidigare avflyttning från lokaler på Sigtunagatan, vilket gav nämnden en engångsersättning från fastighetsägaren på 15 miljoner kronor. Intäkten bokfördes enligt gällande redovisningsprinciper det år då beslutet fattades, och ingår därmed i nämndens resultat 2021.

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Hur påverkas nämndens/bolagets verksamhet, ekonomi och planering av följderna av Rysslands invasion av Ukraina?

Sedan Rysslands invasion av Ukraina i februari har mycket hänt på kort tid som påverkar nämndens verksamheter och det råder fortfarande stor osäkerhet kring vad situationen kommer att innebära för nämnden i längden.

Migrationsverket har huvudansvaret för flyktningmottagandet i Sverige, men har begärt hjälp från landets kommuner med att hitta tillfälliga boendelösningar, så kallade evakueringsplatser. Hittills har delar av nämndens organisation arbetat med att planera och hantera flyktningmottagandet samt med förberedelser inför att det kan komma fler skyddsbehövande till Malmö. Evakueringsplatser har iordningställts och mycket fokus har lagts på planering och analys av kapacitet i befintlig verksamhet för att ha en beredskap för ökat mottagande. I planeringen ingår fler boendeplatser, utökad utredningsfunktion för placering av ensamkommande barn samt bemanning av nystartade boendeverksamheter.

Arbetet har hanterats med befintlig bemanning och omfördelning av arbetsuppgifter, samt med god hjälp av de Malmöbor som haft arbetsmarknadsanställningar i förvaltningen och som bidragit till bland annat iordningställandet av evakueringsplatser. Ett fåtal medarbetare har fått nya uppdrag att planera och förbereda för en utökad organisation i händelse av ökat mottagande. Två nya enheter bildas inom verksamhetsområdet *Boende, tillsyn och service* som kommer att innehålla utredare för placering av ensamkommande barn, boende för de barn som inte kan placeras i familjehem samt boendeplatser för de flyktingar som kan komma att anvisas till Malmö enligt den nya lagstiftning som ska säkerställa ett jämnt fördelat mottagande över landet.

I nuläget bedöms ett mottagande utifrån huvudscenariot i Migrationsverkets senaste tillgängliga prognos över mottagandet, med verksamhetens bedömning av hur stor andel av det totala nationella mottagandet som påverkar Malmö stad och arbetsmarknads- och socialnämnden. Osäkerheten är fortfarande stor kring hur behoven kommer att se ut och vilka ersättningar som kommer att gälla för exempelvis anvisningsplatserna, men den sammanvägda bedömningen utifrån nu kända förutsättningar är att verksamheten netto kommer att generera ett mindre överskott på cirka 5 miljoner kronor.

Överskottet uppstår bland annat till följd av att ersättningarna för evakueringsplatser överstiger nämndens kostnader för platserna. Bedömningen innefattar dock inte kostnader och intäkter för kommande anvisningsplatser eller de kostnader som uppstår på längre sikt till följd av ett ökat mottagande. Bedömningen innefattar i nuläget inte heller indirekta kostnader som uppstår i andra verksamheter som en följd av omprioriteringar och förändrad användning av befintliga resurser.

I arbetet med att frigöra evakueringsplatser har exempelvis vissa hushåll inte kunnat beviljas boendeinsatser i egen regi, när platser behövt reserveras till flyktingar. Den uppkomna situationen med aktivering av EU:s massflyktsdirektiv innebär också ett nytt juridiskt läge där det råder stora oklarheter och där mycket tid får läggas på att utreda nya situationer och gränsdragningar.

Många av de barn som anlänt från Ukraina utan vårdnadshavare har kunnat placeras i släktinghem, vilket i många fall innebär att bo med de släktingar de anlänt tillsammans med. Dessa hushåll kan komma att kräva stödinsatser från socialtjänsten för att fungera i längden, vilket innebär merkostnader som inte finns reglerade i någon ersättningsförordning.

Nämndens arbete med att hitta och iordningställa lämpliga lokaler för boende kommer också att innebära merarbete för stadsbyggnadsnämnden och servicenämnden.

Resultaträkning

ARBETSMARKNADS- & SOCIALNÄMND (exkl. statsbidrag flyktingar)			
Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	332 578	335 818	-3 240
Övriga intäkter	116 936	114 936	2 000
Totala intäkter	449 514	450 754	-1 240
Lönekostnader	-1 386 249	-1 339 766	-46 483
PO-Pålägg	-540 530	-521 874	-18 656
Övriga personalkostnader	-32 553	-32 732	179
Totala personalkostnader	-1 959 332	-1 894 372	-64 960
Lokal- och markhyror	-201 605	-197 905	-3 700
Övriga kostnader	-2 000 059	-2 119 959	119 900
Avskrivningar	-7 060	-7 060	0
Totala övriga kostnader	-2 208 724	-2 324 924	116 200
Nettokostnad exkl. finansnetto	-3 718 542	-3 768 542	50 000
Kommunbidrag	3 769 744	3 769 744	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 202	-1 202	0
Resultat	50 000	0	50 000
Nettokostnad	-3 719 744	-3 769 744	50 000

STATSBIDRAG FLYKTINGAR			
Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Intäkter	57 200	60 000	-2 800
Kommunbidrag	-60 000	-60 000	0
Resultat	-2 800	0	-2 800

Bilaga till Ekonomisk prognos 2022 – effekter av renodling av ekonomisk uppföljning kopplad till tidigare hemlöshetsram

Som beskrivits i arbetsmarknads- och socialnämndens nämndsbudget 2022 har en inventering under 2021 visat på att kostnader för insatsen *stödboende för barn och unga i åldern 16–20 år* redovisats som hemlöshetskostnader men i stället borde betraktas som kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorgen. Från och med 2022 redovisas dessa kostnader inom verksamhetsområde *Individ- och familjeomsorg*, och i budgeten överfördes medel från *Boende, tillsyn och service* för detta så att verksamhetsansvar och kostnadsansvar ska hänga ihop.¹

Att insatsen *stödboende för barn och unga* inte längre redovisas som hemlöshetsinsats påverkar jämförelsen över tid avseende bland annat kostnader för hemlöshet och antal boendedygn. En genomgång av data från verksamhetssystemet möjliggör att statistiken för hemlöshet kan rensas från såväl kostnader som boendedygn som avser stödboende. Diagram på nästa sida visar hur statistiken för hemlöshet ser ut inklusive och exklusive stödboende.

Placeringsformen *stödboende för barn och unga 16–20 år* infördes i socialtjänstlagen 2016. Till en början användes insatsen främst för ensamkommande barn, men från och med 2018 har placeringsformen använts mer frekvent även för andra målgrupper. Detta innebär att kostnader och vårddygn för stödboende ingått i kostnader och dygn för hemlöshet under åren 2018–2021, vilket också syns i diagrammen nedan.

Diagrammen visar på en utveckling där kostnaderna minskar från och med 2019, trots ett ökat antal boendedygn samma år. Ökningen av boendedygn skedde framför allt i lägenheter och boenden i egen regi, där kostnaderna är relativt låga per dygn. Antalet dygn i externa boenden minskade under 2019. Detta förklarar varför kostnaderna minskade trots att dygnen ökade.

---

¹ Se sidan 40–41 i *Nämndsbudget 2022*. Beslut i ASN, §29, 2022-01-27, ASN-2021-15485

